

บทที่ 2

ความจำเป็นในการแปลงค่ารายการทางบัญชีและงบการเงินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

จากตารางแสดงสินค้าเข้าที่สำคัญ และตารางแสดงสินค้าออกที่สำคัญ ทำให้เห็นถึงแนวโน้มของการค้าระหว่างประเทศของไทยที่ขยายตัวตลอดมา การค้าระหว่างประเทศนั้น โดยปกติจะกระทำในรูปของเงินตราต่างประเทศ เช่น เงินดอลลาร์สหรัฐฯ เงินปอนด์อังกฤษ เงินเยนญี่ปุ่น เงินมาร์คเยอรมัน เป็นต้น เนื่องจากการค้าระหว่างประเทศที่ขยายตัวมากขึ้น จึงทำให้ธุรกิจไทยมีรายการทางบัญชีที่เป็นเงินตราต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น การแสดงรายการทางบัญชีที่เป็นเงินตราต่างประเทศดังกล่าวในงบการเงินของธุรกิจไทยนั้น จำเป็นต้องแปลงค่ารายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศเหล่านี้เป็นเงินบาทเสียก่อน เพื่อให้ผู้อ่านงบการเงินสามารถเข้าใจฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของธุรกิจได้

เนื่องจากธุรกิจไทยยังต้องอาศัยวัตถุดิบ เช่น เคมีภัณฑ์ต่าง ๆ จากต่างประเทศ เพื่อใช้ในการผลิตสินค้าสำเร็จรูป นอกจากนั้นเชื้อเพลิงต่าง ๆ ที่ใช้ในประเทศไทยนั้น ส่วนใหญ่คือน้ำมัน ได้สั่งซื้อจากต่างประเทศเกือบทั้งสิ้น การคำนวณหาต้นทุนของสินค้าสำเร็จรูปเพื่อกำหนดราคาขายนั้น ย่อมต้องแปลงค่าวัตถุดิบโดยตรง และโดยอ้อม รวมทั้งเชื้อเพลิงต่าง ๆ ที่มีมูลค่าเป็นเงินตราต่างประเทศมาเป็นเงินบาทเสียก่อน ซึ่งจะทราบต้นทุนในการผลิตสินค้าทั้งหมดและกำหนดราคาขายได้

ในกรณีที่กิจการสามารถสั่งซื้อวัตถุดิบ สินค้าสำเร็จรูป เครื่องจักร และน้ำมันเชื้อเพลิงกับต่างประเทศได้มากกว่า 1 ประเทศนั้น ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องตัดสินใจในการเลือกซื้อสินค้าที่มีคุณภาพสูงในราคาที่ถูกที่สุด การเปรียบเทียบต้นทุนของสินค้าที่จะสั่งซื้อจากประเทศใดนั้น ปกติจะแปลงค่าต้นทุนสินค้าที่ปรากฏในสกุลเงินตราต่าง ๆ เป็นเงินบาทเสียก่อน เมื่อปรากฏเป็นหน่วยเงินตราเดียวกันแล้ว ฝ่ายบริหารจึงจะสามารถเปรียบเทียบ

เทียบเพื่อการตัดสินใจได้

ในทำนองเดียวกัน เมื่อธุรกิจจะตัดสินใจลงทุนค้าไปขายยังต่างประเทศนั้น ธุรกิจย่อมประสงค์จะแสวงหาผลกำไรสูงสุด และความสามารถในการเรียกชำระหนี้ได้ เมื่อธุรกิจได้รับคำสั่งซื้อจากประเทศต่าง ๆ ธุรกิจจะต้องแปลงค่าราคาที่จะขายได้ในหน่วยเงินตราต่างประเทศมาเป็นเงินบาท เพื่อนำมาเปรียบเทียบว่า การขายกับประเทศใดที่ก่อให้เกิดกำไรสูงสุด โดยอาศัยการแปลงค่านี้เป็นแนวทางในการตัดสินใจที่ถูกต้อง

ปัจจุบัน ธุรกิจไทยได้ขยายกิจการในต่างประเทศมากขึ้นจากสมัยก่อน มีการตั้งสาขา หน่วยขาย บริษัทย่อย บริษัทร่วมทุนในต่างประเทศ การลงทุนในกิจการอื่นเกินกว่าร้อยละ 50 ของทุนของกิจการนั้น ตามหลักบัญชีจะต้องนำฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการนั้นมาแสดงร่วมกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทใหญ่

ตารางที่ 1 แสดงสินค้าเข้าที่สำคัญ

(หน่วย : ล้านบาท)

ชื่อสินค้า	ปี ค.ศ.		
	1966	1972	1978
อาหาร	975	1,210	2,846
เครื่องดื่มน้ำ	296	609	1,013
เคมีภัณฑ์	2,141	4,757	14,979
เครื่องจักร	5,800	9,716	33,636
เสื้อผ้า	1,609	966	2,122
น้ำมันและน้ำมันหล่อลื่น	1,873	3,115	22,811
น้ำมันดิบ	725	2,432	16,525

แหล่งที่มา : กรมศุลกากร

: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 2 แสดงสินค้าออกที่สำคัญ

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี ค.ศ.	1966	1972	1978
ข้าว	4,001	4,437	10,425
ยางพารา	1,861	1,862	8,030
ดีบุก	1,361	1,664	7,229
ข้าวโพด	1,577	2,085	4,275
มันสำปะหลัง	644	1,547	10,892
ปอ	1,614	1,087	448
กุ้งสด	191	340	1,500
น้ำตาล	82	1,264	3,969

แหล่งที่มา : กรมศุลกากร

: ธนาคารแห่งประเทศไทย

เมื่อเป็นเช่นนี้ ก็จะแสดงเงินลงทุนของบริษัทใหญ่ ตามวิธีส่วนได้ส่วนเสีย (Equity Basis) แต่อย่างไรก็ตาม การจัดทำงบการเงินรวม (Consolidated Statements) กิติ หรือจัดทำบัญชีเงินลงทุนแบบต้นทุนที่ปรับปรุงแล้ว (Equity Basis) กิติ กิจการจะต้องแปลงค่างบการเงินของบริษัทย่อยในต่างประเทศที่แสดงเป็นหน่วยเงินตราต่างประเทศ ให้เป็นเงินบาทเสียก่อน เพื่อที่จะสามารถนำงบการเงินของกิจการในต่างประเทศมาแสดงรวมในงบการเงินของสำนักงานใหญ่ หรือบริษัทแม่ได้ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่านงบการเงินสามารถเข้าใจฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของทั้งบริษัทแม่ และบริษัทในเครือหรือบริษัทย่อย

ดังนั้น การแปลงค่าจึงจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับธุรกิจไทยที่มีรายการทางบัญชีที่เป็นเงินตราต่างประเทศ เช่น มีการซื้อวัตถุดิบ เครื่องจักร เครื่องมือต่าง ๆ จากต่างประเทศ มีลูกหนี้และเจ้าหนี้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ รวมทั้งมีงบการเงินจากสาขา หรือบริษัทย่อยในต่างประเทศที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการหาต้นทุนการผลิต มูลค่าของสินทรัพย์ ภาระหนี้สินที่มีอยู่ เพื่อจะได้ทราบถึงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานรวมทั้งเพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจกำหนดนโยบายและแผนงานต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย